

Veehouderijleerlingen geven les op de boerderij

‘Hé, die melk is warm’

Melkveehouders praten graag met collega’s over hun vak. Lastiger is dat met buitenstaanders. Om dit te leren, verzorgen mbo-leerlingen veehouderij een educatief programma voor basisscholieren op een melkveebedrijf bij Hardenberg.



TEKST EN
FOTOGRAFIE
jan nijman

Enrico lijkt gefascineerd door koeien. Hij zit op zijn hurken toe te kijken hoe het jongvee hooi eet. Hij lijkt niet te merken wat er om hem heen gebeurt. Ook niet dat ik een foto van hem maak. “Steek je hand maar uit”, zegt Dennis van der Poll. Dennis, tweedejaars veehouderij van AOC De Groene Welle geeft met medeleerling Patrick Eggengoor een rondleiding aan een groepje basisscholen in de kalverenstal. Enrico en zijn klasgenoten van groep 6 van de Risaeusschool in Hardenberg krijgen vandaag, een vrijdagmorgen in mei, les over de boerderij: over koeien en kalfjes. Ze mogen op het bedrijf van Hans en Anneke Eshuis de kalveren voeren. Ze leren melken en maken een ritje op de trekker. De veehouderijleerlingen uit Hardenberg leiden de kinderen rond.

Kalveren voeren

Het bedrijf van Eshuis ligt aan de rand van Hardenberg en op loopafstand van de basisschool. Als om negen uur juf Marry de Kimpe met haar groep van ruim dertig kinderen het erf oploopt, hebben de mbo-leerlingen al het nodige werk verricht: er ligt een kring van strobalen op de deel. Er is voer voor de kalveren en er staat een kunstkoe zodat de kinderen kunnen leren melken. Als de kinderen aan komen lopen, lijken de mbo'ers onverschillig. Maar eigenlijk zijn ze best gespannen, vertellen ze later. Zouden de kinderen niet te druk zijn? Zijn ze wel geïnteresseerd?

De jongens blijven zitten. De kinderen blijven bij de juf staan. Als zij zegt dat ze rustig op de strobalen mogen gaan zitten, lijkt het ijs gebroken. Ze stormen op de baaltjes

af. Leerling Richard Slump neemt het woord. “We gaan jullie wat leren over de boerderij. Hoe je koeien moet melken, over het voer voor de kalfjes...” De uitgelaten kinderen zijn meteen stil. Ze luisteren naar Richard. Hij deelt de kinderen in vier groepjes in. Elk groepje krijgt een begeleider, een van de mbo-leerlingen.

Dennis neemt zijn groepje mee naar de kalverenstal waar ze ontvangen worden door Patrick. Hij vraagt of de kinderen weten wat er gebeurt als een kalfje geboren wordt. Een meisje met boerenzakdoek op haar hoofd weet dat wel: eerst kijken of het een jongen of meisje is. “En als het een jongen is, wat gebeurt er dan?” “Slachten!”, roept een van de jongens. Maar het zakdoekmeisje weet dat je de stier-tjes eerst groter laat groeien.

Patrick legt uit hoe dat gaat. Hoe lang ze op het bedrijf blijven, wat de kalveren eten. Hij is nog een beetje gespannen en spiekt af en toe in zijn aantekeningen. Maar de kinderen zijn geïnteresseerd. Dat maakt het makkelijk. Na tien minuten mogen ze zelf de kalveren voeren. Ze krijgen melk. Het kalf slobbert nogal, de melk spat in het rond. Gegil en gelach. Na het voeren nemen Patrick en Dennis de groep mee naar buiten. Elk kind mag een stukje met een kalf lopen.

Kunstkoe en limonade

De mbo-leerlingen hebben zelf bedacht welke activiteiten ze zouden uitvoeren, vertelt veehouderijdocent Sandra Brouwer. Het is het tweede jaar dat ze een educatieve activiteit uitvoert met veehouderijleerlingen. Vorig jaar in het kader van burgerschap, nu als onderdeel van de veehouderijlessen. Brouwer



vindt het belangrijk dat leerlingen met leken kunnen praten over hun vak. Ze zijn gewend om in jargon te praten, over voer, trekkers... De meeste mensen haken dan af.

Aan het begin van de lessenserie was er scepsis bij de leerlingen. Waar is dit goed voor? Ze hebben een afwijzende houding, vertelt Brouwer. Door zelf een onderwijsprogramma samen te stellen, leren ze nadenken over hun vak. Waarom is het vak leuk? Hoe leg je het uit? Wat is interessant? Richard lijkt te genieten van zijn instructierol. Anders dan zijn klasgenoten komt hij niet van een melkveebedrijf. Hij woont in Hardenberg, niet ver van de familie Eshuis. Hij komt hier in het weekend en vaak 's avonds. Hij helpt mee, neemt zo nodig de zaak waar. Hij vindt het werken op dit bedrijf zo leuk dat hij er graag over vertelt. Richard heeft daarom

Richard Slump legt aan juf en kinderen uit welke gegevens van de koe geregistreerd staan



Enrico is vandaag de beste boer van de klas; hij straalt ervan

gezorgd dat ze op dit bedrijf terecht konden voor het educatieve programma. Zijn medeleerlingen zorgden voor andere dingen zoals de kunstkoe, voer en limonade.

Altijd nuttig

Wat eet een koe? Na de pauze laten Gerjan van der Haar en Mark Hesselink verschillende soorten voer zien. Tussen de strobalen staan vier emmers met brok, hooi, kuilmais en kuilvoer. “Weet je wat hier in zit?” De kinderen beginnen over de brokjes die hun hamster of hun konijn krijgen. Ze zien er inderdaad zo uit, maar zijn iets anders. Er zitten vitamines in, voedingsstoffen. Dat snappen de scholieren wel. Hooi is gedroogd gras, legt Gerjan uit. “En weet je hoeveel liter water een koe per dag drinkt?” Tien, roept een van de kinderen. Nee, meer! 20... 28... 100... 120. Nog meer! 180. “Wat kan ik nog meer vertellen?” vraagt Gerjan zich af. “Weet je wat, we gaan trekker rijden.”

Rodi Belt, die achter de schermen zorgt dat alles goed loopt, blijft bij de kinderen in de stal. Mark Hesse-

link komt er bij. “Vind je dit nuttig?” vraag ik hen. “Ik vind het wel leuk”, zegt Mark. “Het valt me niet tegen. Ik had verwacht dat ze drukker waren. Maar nuttig?” “Natuurlijk is het nuttig om presentaties voor kinderen te houden”, vindt Rodi. “Leren presenteren is iets wat altijd nuttig kan zijn.” Mark komt van een melkveebedrijf dat hij later wil overnemen. Rodi niet, hij wil naar de HAS en later mogelijk als adviseur werken. “Voor mij is het daarom zeker nuttig.”

Warme melk

Dennis, die inmiddels met zijn groep in de melkstal staat, is zeer te spreken over deze ochtend. Binnenkort gaan zijn ouders hun melkveebedrijf verhuizen. Het bedrijf in Collendoorn, in de buurt van Hardenberg, moet verplaatst worden naar Dalerpeel. “Het is belangrijk dat je in je omgeving – zeker in een klein dorp – kunt uitleggen wat je doet, hoe je werkt. Dit is een goede oefening. Als je enthousiast bent over je vak, moet je daar ook over kunnen vertellen.” Ondertus-

sen mogen de kinderen proberen een echte koe te melken. “Lekker warm, die melk.” Dat die melk warm is, is een grote verrassing. Enrico, hij blijft me opvallen, doet enorm zijn best om melk uit de uier te krijgen.

Rond elf uur hebben de kinderen alle activiteiten gedaan. De mbo'ers hebben nog een prijs voor de beste boer of boerin in petto. Ik laat Dennis de foto zien van Enrico die gehurkt voor de koeien zit. Ze zijn het er over eens dat hij het meest leergierig is. “Ja, den mot 't word'n.” Enrico krijgt een medaille en een rode overall. Hij straalt.